

NEKOLIKO UVODNIH REČI

Pisati svake druge godine uvodne reči našem „Jevrejskom almanahu“ predstavlja priyatnu dužnost. To je kao neko davanje „blagoslova“, kao ispraćaj s dobrim željama, s izvesnim ponosom ali i potrebnom dozom skepse i kritičnosti, još jednog dela koje je rezultat zajedničkih napora čitavog niza naučnika, kulturnih radnika i književnika naše zemlje, kojima se pridružuju i pojedinci iz drugih zemalja.

Kao i u prošla četiri toma „Jevrejskog almanaha“, nastojali smo da i u ovom damo što više priloga za popunjavanje naučne, publicističke i književne slike života jugoslovenskih Jevreja u dalekoj prošlosti, u godinama katastrofe i borbe, i u našim danima. U tome su nas spontano ili već na prvi poziv pomogli kako naši stari saradnici, tako i jedan broj novih. Potreba da se izlaženje ove knjige suviše ne odlaže, kao i njen ograničen obim, sprečili su publikovanje još čitavog niza naučnih i beletrističkih radova, od kojih ćemo neke objaviti u šestom tomu. Nekoliko izvanredno dragocenih istorijskih i drugih studija nagrađenih na konkursima Saveza jevrejskih opština, nije moglo naći svoje mesto u ovoj publikaciji, zbog svoje obimnosti. Treba da se nadamo da će se naći potrebna sredstva za njihovo štampanje u posebnom zborniku. Već postoji gotovo kompletna građa za jedan takav zbornik posvećen prošlosti Jevreja u Dubrovniku, kao i bogat materijal iz Narodno-oslobodilačke borbe.

Naročito nas ohrabruje činjenica da je među saradnicima i ove knjige sve veći broj ne samo mladih, nego i mladih autora, kao ponovni dokaz da i jedna decimira i tako malobrojna nacionalna zajednica kao što je jevrejska u Jugoslaviji, u svom krilu i dalje rađa nove snage kulturnog stvaralaštva.

Razumljivo je da je velika tragedija jugoslovenskih Jevreja pod fašističkom okupacijom uvek tema ne samo najvećeg dela književnih priloga ovog almanaha, nego delimično i naučnog. Ipak se nadamo da će u budućnosti „Jevrejski almanah“ imati mogućnost da donosi sve više studija koje će obraditi kako značajan doprinos jugoslovenskih Jevreja u borbama za slobodu poslednjih sto godina, tako i izvanredno obilje i raznolikost njihovog kulturnog, privrednog i političkog života, folklor i tradicije, sve do najnovijih dana kad se blizu 7000 jugoslovenskih Jevreja s oduševljenjem i svim svojim snagama i sposobnostima uklopilo u sve vidove života i stvaranja naroda Jugoslavije.